

ДПТНЗ «СВПУ будівництва і дизайну»

Перукар (перукар-модельєр)

фарбування волосся

Навчальний посібник для учнів

Суми, 2011

Упорядник:

Шерстюк Анна Ігорівна – викладач предметів професійно-теоретичної підготовки з професії перукар ДПТНЗ «СВПУ будівництва і дизайну»

Навчальний посібник «Фарбування волосся» містить теоретичні відомості основних понять теми, таблиці, схематичні зображення, алгоритми виконання фарбування волосся різними групами барвників, інструкцію з техніки безпеки, контрольні питання, список рекомендованої літератури.

Рекомендований учням для використання на уроках перукарської справи і матеріалознавства.

ЗМІСТ

1. Загальні відомості	4
2. Колориметрія	5
3. Відтінки за міжнародною с-мою кольорів	7
4. Групи барвників	8
5. Технологія фарбування волосся знебарвлюючими барвниками	10
6. Технологія фарбування волосся хімічними барвниками	14
7. Технологія фарбування волосся фізичними барвниками	17
8. Технологія фарбування волосся рослинними барвниками	19
9. Особливості фарбування сивого волосся	21
10. Техніка безпеки під час фарбування волосся	23
11. Контрольні питання	24
12. Рекомендована література	25

Фарбування волосся- технологічний процес при якому під дією хімічного препарату відбувається зміна кольору волосся в сторону освітлення (незначного, часткового, повного), потемніння або надання волоссю певного відтінку (при цьому відбувається дія на пігмент, знищення його або надання певного кольору).

Пігмент- це сіро-коричневі і жовто-червоні тільця від сполучення яких залежить колір волосся. Це білок, що має у своєму складі до 13 % азоту, до 10 % сірки, значну кількість кисню, а також сліди заліза і миш'яку. Пігмент не розчиняється у воді, але розчиняється у лугах і кислотах. Він може бути частково або повністю знищеним під впливом таких окислюючих засобів, як перекис водню, або перекис бромю.

Пігменти, які переважають в натуральному волоссі

Колір волосся	Пігмент
Дуже-дуже світлий блондин	Дуже світло-жовтий
Дуже світлий блондин	Світло-жовтий
Світлий блондин	Жовтий
Блондин	Жовто-помаранчевий
Темний блондин	Помаранчевий
Світлий шатен	Червоно-помаранчевий
Шатен	Червоний
Темний шатен	Темно-червоний
Брюнет	Дуже темно-червоний
Чорний	Дуже-дуже темно-червоний

Колориметрія

Колориметрія систематизує знання про кольори, визначає закони їх взаємодії, протиставлення теплих і холодних відтінків, їхню здатність нейтралізувати один одного.

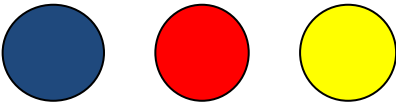
ХРОМАТИЧНЕ КОЛО

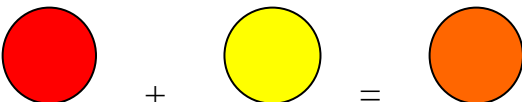
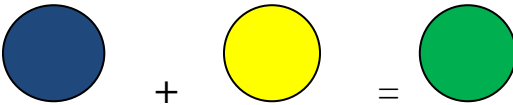
Хроматичне коло ділиться на 4 категорії:

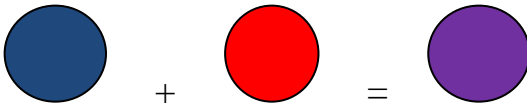
1. Первинні кольори
2. Вторинні кольори
3. Третинні кольори
4. Четвертні кольори

Первинні кольори не можна отримати шляхом змішування інших кольорів.

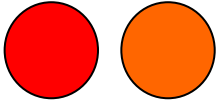

Вторинні кольори отримують шляхом змішування у рівних кількостях двох первинних кольорів.

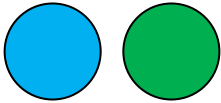

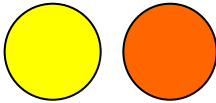
Додаючи вторинний колір до одного з двох первинних кольорів, отримують нові кольори – **третинні**.

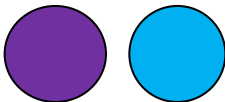
Червоно – оранжевий

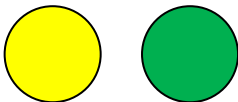
Блакитно-зелений

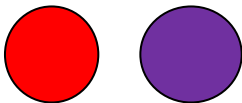
Жовто-оранжевий

Блакитно-фіолетовий

Жовто-зелений

Червоно-фіолетовий

Четвертинні кольори – це різні комбінації кольорів, включаючи усю видиму кольорову гаму.

НЕЙТРАЛІЗУЮЧИЙ ЕФЕКТ КОЛЬОРУ

При змішуванні протилежних кольорів у рівних кількостях, вони будуть взаємно нейтралізовані.

ВІДТІНКИ ЗА МІЖНАРОДНОЮ СИСТЕМОЮ КОЛЬОРІВ (ICS)

Тон	Глибина
1/0 синьо-чорний	/0 натуральний
2/0 чорний	/1 попелястий
4/0 коричневий	/2 холодний попелястий
5/0 світло-коричневий	/3 мідно-золотистий
6/0 темний блондин	/4 червоний
7/0 блондин	/5 пурпуровий
8/0 світлий блондин	/6 фіолетовий
9/0 дуже світлий блондин	/7 брюнет
10/0 яскравий блондин	/8 перлинно-попелястий
	/9 м'який попелястий

Групи барвників

	Освітлюючі	Хімічні	Фізичні	Рослинного походження	Металеві
Дія на волосся	Фарба окислює пігмент. Пігмент утрачає колір повністю, або частково руйнується, а потім вимивається з водою.	Освітлює натуральний пігмент на 3-4 тони і одночасно фарбує в новий колір. Кардинально змінює колір.	Поверхнево діють на волосся або проникають крізь кутикулу й огортають зовнішній шар кортексу, не взаємодіючи з пігментом волосся.	Вони проникають тільки у зовнішній шар волосся, однак утримують міцніше, чим фізичні, особливо при систематичному застосуванні.	Роблять волосся менш еластичним, надають перенасиченого неприродного кольору. Зараз в перукарні не використовують через непередбачувану дію металів, які можуть дати специфічний відтінок.
Компоненти барвника	Освітлююча пудра і окисник.	Фарбуючий препарат і окисник.	Фарбувальна суміш без окисника.	Порошок подрібненої рослини.	
Вид окисника	Рідкий чи кремоподібний 3, 6, 9, 12 %	Рідкий чи кремоподібний 3, 6, 9, 12 %	-	-	

<p>Перукарські операції, які можна виконати</p>	<p>Освітлення, знебарвлення, протравлювання, мелірування, балаяж.</p>	<p>Фарбування в новий колір, «тон у тон», тонування освітленого волосся, відновлення відтінку, фарбування відрослих коренів, фарбування сивого волосся, колорування.</p>	<p>Тимчасово змінити колір, фарбування «тон у тон», або в темніший колір, посиляти і відтінок світлого волосся, додати насиченості кольору, затонувати початкову сивину та небажану жовтизну.</p>	<p>Надають волоссю відтінок, лікують шкіру і корені волосся.</p>	
--	---	--	---	--	--

Технологія фарбування волосся знебарвлюючими барвниками

Підготовчі роботи

Операція фарбування включає низку обов'язкових підготовчих робіт:

- з'ясування стану здоров'я та самопочуття клієнта;
- діагностику волосся та шкіри;
- з'ясування природного та бажаного кольору волосся клієнта;
- вибір барвника;
- тестування волосся та шкіри на дію барвника, окисника;
- визначення методу фарбування;
- підготовку інструменту та пристосувань;
- підготовку волосся.

Матеріали, інструменти та пристосування

Для виконання фарбування необхідні:

- готові препарати (барвники);
- крем;
- бальзам-ополіскувач;
- пензлик, щітка для нанесення барвника;
- мисочки, дозатори, аплікатори для приготування та нанесення барвника;
- комбінований гребінець, гребінець із «хвостиком», гребінець для фарбування (страйпер);
- фольга;
- гачки для витягування пасом при меліруванні;

- шапочка для мелірування;
- захисні рукавички;
- пласмасові затискачі;
- поліетиленова накидка-пелерина для захисту одягу клієнта;
- утеплювальний ковпак для фарбування рослинними барвниками;
- рушники, серветки;

Усі інструменти та приладдя не повинні мати металевих частин. Для приготування фарбувальної суміші застосовують спеціальні пласмасові мисочки, шейкери. Тонуючі препарати зручно готувати й наносити аплікатором

Технологія фарбування

Готовий препарат наносять на сухе волосся, починаючи з нижньопотиличної зони. Пасма відділяють вертикальними або горизонтальними проділами. Барвники наносять на пасма пензликом, щіткою або аплікатором рівно, швидко і точно. Для досягнення рівномірної інтенсивності кольору фарба повинна достатньо обволікати кожну волосину. Барвник наносять на все волосся потиличної зони, тімені та скронь. Для рівномірного розподілу фарби волосся прочісують.

Відлік часу починається з моменту нанесення барвника на всю поверхню волоссяного покриву.

Після нанесення барвника не слід допускати «парникового» ефекту, який ускладнює виділення кисню.

Освітлення волосся триває не менше 50 хв. Якщо волосся слабке достатньо 10-15 хв, для того, щоб отримати бажаний колір. Щоб не помилитися з часом витримки, виконується контрольна перевірка ступеня зафарбування, а також однорідності кольору на кінчиках і біля коренів волосся.

Якщо перукар вважає, що інтенсивність фарбування недостатня, можна збільшити витримку на 5-10 хв.

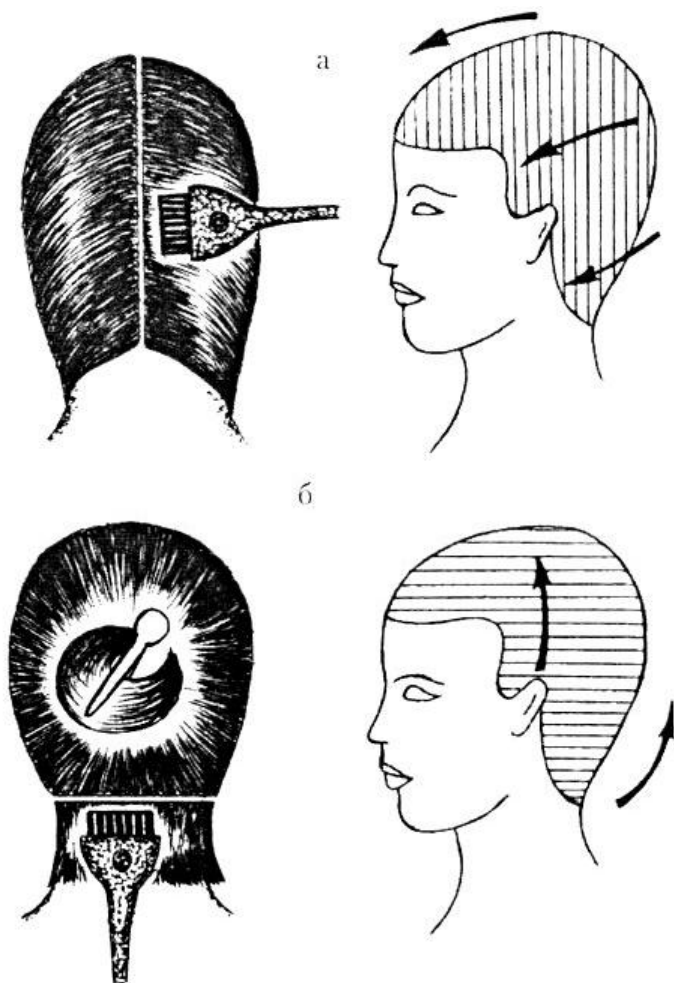
Додаткове тепло використовується не для всіх барвників, у разі його використання час витримки зменшується втричі. При використанні додаткового тепла клімазонів необхідно постійно стежити за ходом процесу, який з підвищенням температури значно прискорюється.

Після закінчення часу витримки за необхідності виконується емульгація. Незначну кількість теплої води наносять на волосся, спінують фарбувальну суміш, круговими рухами розподіляють спінену масу на поверхні голови від крайової лінії росту волосся. Це полегшує видалення барвника з волосся та шкіри голови, дає додатковий час для дії барвника.

Після цього волосся ретельно промивають спочатку теплою водою (до стану чистої незафарбованої води), а потім зі спеціальним шампунем. Щоб зменшити вплив залишків барвника та нормалізувати стан волосся і шкіри голови, виконують обробку нейтралізуючим бальзамом.

Первинне освітлення

Корені волосся освітлюються швидше, ніж кінчики, завдяки теплу шкіри голови. Тому при первинному освітленні суміш наносять на немите волосся, відступивши від коренів 1-3 см по всій довжині пасма, а через 8-10 хв- на корені. Процес освітлення проводять за загальною технологічною послідовністю. Утеплювальний ковпак і додаткове тепло бажано не застосовувати.

Технологія фарбування волосся хімічними барвниками

Залежно від виду фарбування визначається концентрація окисника:

3-процентний:

- фарбування в темні кольори (чорний, синьо-чорний);
- фарбування сивини;
- тонування освітленого волосся;
- відновлення відтінку;

6-процентний:

- фарбування «тон у тон», на тон світліше;
- регулювання фарбування;

9-процентний:

- освітлення на 2-3 тони;

12-процентний:

- освітлення на 3-4 тони.

Первинне фарбування.

- Підготувати препарат для фарбування;
- волосся розподілити проділами: коротке або середньої довжини- ОГП; довге- ОГП + ОВП;

- відділити тонке пасмо на верхньопотиличній зоні за 1 см від горизонтального проділу паралельно йому;
- взяти пасмо на долоню лівої руки, пензликом нанести препарат по всій довжині та на кінчики волосся, відступивши 1,5 см від коренів. Аналогічно нанести барвник на всі наступні пасма потиличної зони. Пасмо з барвником нещільно вкласти одне на одне у бік тім'яної зони. Пасма після нанесення барвника на все волосся потиличної повернути у природне положення;
- на тім'яній зоні барвник нанести на пасма від центрального вертикального проділу в напрямку до вуха, відступивши 1,5 см від коренів. Операцію нанесення барвника зазвичай здійснюють протягом 10 хв;
- через 10 хв барвник нанести на корені. Фарбувальну суміш витримують на волоссі визначений час.

Для здорового волосся, яке фарбується тон у тон, час витримки на всій довжині пасма- 10 хв, на кінцях- ще 30 хв.

Якщо волосся фарбують в інші тони, час витримки на кінчиках- 15-20 хв, потім на коренях ще 10-25 хв.

Якщо клієнта не задовольняє отриманий колір, категорично не рекомендується виконувати в той же день фарбування вдруге. Повторний процес слід здійснити хоча б за тиждень, коли волосся поновить натуральний жировий прошарок.

Недолік можна обережно виправити тонувальними препаратами, блондмиттям.

Повторне фарбування.

Барвник у цьому випадку наносять тільки на відрослу частину волосся. Барвник вибирають такого ж того, як і в попередньому фарбуванні, або змінюють його, фарбуючи корені в колір, який гармонує з попереднім.

Процес фарбування необхідно проводити за такою схемою:

- підготувати препарат для фарбування;
- волосся розподілити на зони, наприклад, коротке – горизонтальним проділом від вуха до вуха через маківку;
- пензликом нанести барвник по обидва боки від проділу;
- відділити пасмо верхньопотиличної зони на 1 см нижче від проділу, нанести препарат на корені;
- наступні проділи відділити паралельно першому, нанести препарат, пасма розмістити на тім'я;
- волосся нижньополичної зони розподілити вертикальними проділами, щоб верхні пасма не спадали, не заважали в роботі;
- після обробки волосся потилиці пасма перекласти назад;
- волосся тім'яної та скроневих зон обробити препаратом, рухаючись від центрального вертикального проділу в напрямку до скронь;
- коли колір волосся зрівняється, фарбу емульгують на всю довжину, витримуючи 5 хв. Цією процедурою освіжають, «оживлюють» колір на кінчиках волосся;
- фарбування закінчити в установленому порядку.

Технологія фарбування волосся фізичними барвниками

Тонування волосся – це фарбування в різні тони одного кольору (2-3 відтінки одного кольору) без руйнування натурального пігменту волосся.

Розрізняють *інтенсивне* і *щадливе* тонування. Фарби для інтенсивного тонування не містять аміак, а тільки небагато окислюючих речовин, і тримаються до двох місяців. За допомогою них можна освітлити волосся на декілька тонів або зафарбовування у будь-який темний колір.

При щадливому тонуванні фарба тримається близько двох-чотирьох тижнів, що дає можливість частіше тонувати волосся. Такі засоби частіше за все містять вітаміни і добавки, які полегшують розчісування і доглядають за волоссям, не порушуючи його структуру.

А для самого легкого тонування волосся випускають відтінюючі засоби у вигляді шампунів, мусів, пінок і навіть спреїв, які змиваються через декілька разів миття волосся голови – це особливо актуально для яскравих неонових відтінків.

Тонування може бути первинним і повторним процесом. Повторне тонування можна розцінити як зміну тональності кольору волосся порівняно з кольором попереднього фарбування.

Фарбування можна здійснити на всій масі волосся, на окремих зонах або для отримання різної тональності волосся вздовж одного пасма.

Якщо тонування пасма волосся виконують із поступовим переходом від темного тону біля коренів до світлого тону на кінцях, таку операцію називають **розтягуванням кольору**.

Фарбування волосся в насичений колір за допомогою тоніка

Для того, щоб отримати яскравий, насичений колір волосся, треба витримати фарбу на волоссі 35-40 хв. Чим довший час витримки, тим насиченіший колір. Техніка нанесення барвника класична: НПЗ – ТЗ – СЗ горизонтальними чи вертикальними проділами.

Надання волоссю певного відтінку

Щоб надати волоссю відтінку треба після миття голови шампунем ополоснути їх тоніком розбавленим з водою. На світлому волоссі фізичні барвники швидко проявляють колір. Можна використовувати тоніки для нейтралізації жовтизни.

Технологія фарбування волосся рослинними барвниками

Прийоми фарбування рослинними барвниками

Фарбування хною. Порошок хни заварюють гарячою водою при температурі 60-80°C, ретельно розмішують до густої однорідної консистенції.

Суміш рівномірно наносять по проділах, потім від коренів до кінців пасом волосся. Для кращого розподілу хну втирають у волосся. На голову клієнта обов'язково удівають утеплювальний ковпак. Через 30-60 хв хну змивають водою без шампуню.

Фарбування хною та басмою. Існує два способи фарбування хною та басмою: роздільний і спільний.

Роздільний спосіб. Волосся фарбують у два етапи: спочатку хною, потім басмою.

Фарбування хною проводиться так само як і при самостійному фарбуванні, з часом витримки 30-60 хв. Після промивання волосся на нього наносять розчин басми, який готується аналогічно хні. Час витримки басми становить 10-15 хв. Утеплювальний ковпак не використовують.

Спільний спосіб. Фарбують одночасно хною та басмою. Важливим є приготування суміші та співвідношення компонентів, тому що від цього залежить майбутній колір. Хну змішують із басмою, заливають

гарячою водою при температурі 80°C. Суміш наносять на волосся з часом витримки 20-120 хв. Надівають утеплювальний ковпак. Суміш змивають водою без шампуню.

Технологія виконання фарбування волосся

- вкриваємо клієнта перукарською білизною
- прочісуємо волосся
- готуємо фарбу: порошок заливаємо окропом, розмішуючи грудочки
- виконуємо миття голови шампунем
- наносимо фарбу з НПЗ плавно переходячи до обличчя
- витримуємо певний час
- змиваємо проточною водою
- вкриваємо рушником

Особливості фарбування сивого волосся

Структура сивого волосся змінена порівняно зі здоровим, у ньому з'являється велика кількість порожнин, заповнених повітрям. Сиве волосся жорсткіше, сухе та погано піддається фарбуванню. Уміле фарбування і правильний догляд за сивим волоссям надають йому здорового, привабливого вигляду. Щодо нового кольору, який надається сивому волоссю, застосовують термін «косметичний колір».

Для сивого волосся актуальна попередня обробка протравлюванням, під час якого на всю довжину волосся наносять окисник. Його не змивають, підсушують, виконують фарбування.

Повному зафарбуванню сивого волосся сприяє процедура передпигментації, особливо якщо сивина нерівномірна або посивіли окремі пасма. Для виконання передпигментації на волосся наносять барвник, на тон темніший натурального кольору волосся й розбавлений у пропорції 1:1 з водою, витримують 10 хв, не змивають. Потім наносять барвник із 6- або 9- процентною емульсією окисника на 35 хв (15 хв з додатковим теплом і 25 – без додаткового тепла). Потрібно періодично розчісувати волосся. Після закінчення часу витримки барвник змивають з волосся шампунем і виконують нейтралізацію. Для того, щоб повністю зафарбувати волосся, надати йому

косметичного кольору, барвник має складатися з двох рівних частин – $\frac{1}{2}$ натурального кольору та $\frac{1}{2}$ бажаного кольорового нюансу. Якщо сиве волосся становить 50 % і менше, натуральна частина барвника може становити $\frac{1}{3}$ фарбувального розчину.

Для нейтралізації небажаних жовтуватих відтінків на сивому волоссі застосовують відтінювальні шампуні, які надають волоссю свіжого сріблястого відтінку.

Техніка безпеки

під час фарбування волосся

1. Нанести крем або вазелін по крайовій лінії росту волосся.
2. Захистити шкіру рук від дії фарби, надівши гумові рукавички.
3. Не використовувати інструменти і матеріали виготовлених із металу (вступає в реакцію з фарбою).
4. Захистити клієнта від потрапляння на одяг і шкіру фарби, вкривши поліетиленовим пенньюаром.
5. Захистити свій одяг від потрапляння фарби, надівши пенньюар або халат.
6. В разі потрапляння фарби у очі, ретельно промити теплою проточною водою.
7. Перед фарбування провести реакцію шкіри на барвник.
8. Виконувати фарбування волосся, слідуючи інструкції.
9. Фарбу тримати на волоссі тільки час, зазначений в інструкції, враховуючи стан і структуру волосся.
10. При змиванні фарби слідкувати, щоб вона не потрапила в очі. По крайовій лінії росту волосся притримувати ребром долоні. Гарно промити шкіру голови. Не смикати волосся під час миття – воно дуже слабке.
11. Обов'язково провести нейтралізацію після миття волосся голови, щоб волосся зберігало заданий колір, насичилось поживними речовинами і легше розчісувалося після миття.
12. Фарбу використовувати тільки до зазначеного терміну.
13. Фарбу готувати тільки перед безпосереднім використанням.
14. Не наносити фарбу на шкіру, щоб не викликати подразнення, свербіж і сухість.
15. Не розчісувати під час фарбування волосся гребінцем із частими зубцями.
16. Обов'язково починати фарбувати тільки із холодних зон (потилиця і КЛРВ) і сивого волосся, а потім теплі зони (тім'я і маківка).

Контрольні питання

1. Що таке «фарбування волосся» ?
2. З яких кольорів складається хроматичне коло?
3. Які інструменти використовуються при фарбуванні волосся?
4. З якої зони починаємо фарбувати волосся?
5. Поясніть різницю між фарбуванням фізичними і хімічними барвниками.
6. Від чого залежить час витримки барвника на волоссі?
7. Охарактеризуйте рослинні барвники для волосся.
8. Якими проділами розділяють волоссяний покрив голови при фарбуванні волосся?
9. Чим відрізняються барвники першої групи від другої?
10. Назвіть барвники третьої групи.
11. Чим відрізняються технології первинного і повторного освітлення волосся?
12. Яких правил техніки безпеки слід дотримуватися під час фарбування волосся?

Рекомендована література

1. Кн.2: Основи перукарської справи / Н.А.Горбатюк та ін. – 2005. – Бібліогр.: с.570
2. Парикмахерское мастерство / Худож. –оформитель С.И.Правдюк. – Харьков: Фолио, 2007. – 478 с. – (Домашняя б-ка).
3. Краткая энциклопедия парикмахера. – Ростов н/Д: Издательский Дом «Проф-Пресс», 2002.-512 с., илл.
4. Парикмахерское искусство – уроки мастерства / В.А.Петровская – 2008. – ООО «Аделант»: с.224

